

Régiók Bizottsága vélemény – A 2006-os bővítési csomag – Potenciális tagjelölt országok

(2007/C 197/04)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- abból indul ki, hogy a nyugat-balkáni államok jövője az Európai Unióban van, és elismeri, hogy a potenciális tagjelölt országok haladtak az európai jövőképük megvalósításához vezető menetrend végrehajtásával;
- ugyanakkor abból indul ki, hogy – realisztikusan szemlélve az adott körülményeket – a már elért haladás ellenére továbbra is mélyreható problémák mutatkoznak központi politikai és gazdasági területeken, valamint a civil társadalom vonatkozásában, amelyek megoldásához az érintettek részéről további jelentős erőfeszítésekre van szükség;
- azt is szeretné kiemelni, hogy a potenciális tagjelölt országok EU-csatlakozási üteme elsősorban az egyes országokban végbemenő reformfolyamatok eredményeitől függ. Ugyanakkor az EU új tagok integrációjára irányuló képességét is figyelembe kell venni;
- ebben az összefüggésben azt is hangsúlyozza, hogy ez nem tekinthető mindössze „technikai” kérdésnek: az integrációs képesség nemcsak az EU intézményes működőképességét foglalja magában, hanem azt is, hogy a tagállamok lakossága mennyiben helyesli a döntéseket;
- rámutat, hogy míg az olyan reformok terén, mint a kereskedelem liberalizálása, a privatizáció, a jogalkotási reform és a külföldi befektetések támogatása, már létezik együttműködés az EU és a nyugat-balkáni államok között, a regionális és helyi szintű együttműködés egyértelmű kerete még hiányzik. A Régiók Bizottsága által 2006 februárjában létrehozott „Nyugat-Balkán” munkacsoport feladata, hogy gondoskodjon erről a keretről, amely a nyugat-balkáni regionális és helyi szintű társadalmi és gazdasági fejlődésnek előkelőbb helyet hivatott biztosítani az EU politikai napirendjén;
- emlékeztet arra, hogy a bővítési folyamat nemzeti, regionális és helyi szintű nyomon követése komoly kihívást jelent, mivel igen fontos az Európai Unió jövője szempontjából, és mert a nyugat-balkáni térség stabilizációjára van szükség. A Régiók Bizottsága ezért tartotta fontosnak egy politikai fórum létrehozását a szóban forgó folyamat előmozdítására, ösztönözve a párbeszédet az összes érintettel politikai álláspontjuk meghatározása érdekében;

I. Politikai ajánlások

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Bővítési stratégia és a főbb kihívások 2006–2007 – Mellékletben külön jelentés az EU új tagok felvételére irányuló képességéről

COM(2006) 649 final

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

Bővítési stratégia és a főbb kihívások

1. abból indul ki, hogy a nyugat-balkáni államok jövője az Európai Unióban van, és elismeri, hogy a potenciális tagjelölt országok haladtak az európai jövőképük megvalósításához vezető menetrend végrehajtásával;

2. ugyanakkor abból indul ki, hogy – realiztikusan szemlélve az adott körülményeket – a már elért haladás ellenére továbbra is mélyreható problémák mutatkoznak központi politikai és gazdasági területeken, valamint a civil társadalom vonatkozásában, amelyek megoldásához az érintettek részéről további jelentős erőfeszítésekre van szükség;

3. határozottan síkraszáll azért, hogy folytatódjanak az egész régió stabilizálásához szükséges reformfolyamatok. Tudatában van ugyanakkor annak, hogy a potenciális tagjelölt országok számára a hosszú távú csatlakozási kilátások dilemmát jelentenek: mennél kevésbé kézzelfogható a csatlakozás célja, annál nagyobb a reformfolyamat lendületvesztésének veszélye. Ez nem vezethet azonban a csatlakozási kritériumok felhígításához vagy a szigorú feltételrendszerek elvétől való elforduláshoz; felhívja a figyelmet, hogy megfelelő ösztönzésre és segítségnyújtásra kell törekedni, amely hozzájárul ahhoz, hogy a reformfolyamat minden szinten folytatódjon;

4. üdvözli az EU minden olyan intézkedését, amely megfelelően szolgálja azt a célt, hogy az egyes országokban stabilizálódjon a fejlődés, mindenekelőtt a korrupció és a szervezett bűnözés elleni küzdelem vonatkozásában, valamint a hatékony közigazgatási struktúrák kiépítésének támogatása által, amely folyamatnak feltétlenül ki kell terjednie a regionális és helyi szintre. Ebben az összefüggésben üdvözöl továbbá minden olyan tervet, amely megfelelően hozzájárul a politikai és gazdasági együttműködés saját hatáskörben történő kiépítésének támogatásához a szóban forgó régióban;

5. azt is szeretné kiemelni, hogy a potenciális tagjelölt országok EU-csatlakozási üteme elsősorban az egyes országokban végbemenő reformfolyamatok eredményeitől függ. Ugyanakkor az EU új tagok integrációjára irányuló képességét is figyelembe kell venni;

6. ebben az összefüggésben azt is hangsúlyozza, hogy ez nem tekinthető mindössze „technikai” kérdésnek: az integrációs képesség nemcsak az EU intézményes működőképességét foglalja magában, hanem azt is, hogy a tagállamok lakossága

mennyiben helyesli a döntéseket, továbbá emlékezteti az Unió vezetőit egyrészt arra, hogy meg kell hallgatni a polgárok véleményét, másrészt pedig arra, hogy a vezetésnek a további bővítésekhez meg kell szilárdítania a közvélemény támogatását, ha a bővítés átfogó értékelése pozitív;

7. Azt javasolja, hogy a közösségi intézmények támogassák az arra irányuló intézkedéseket, hogy a polgároknak és az őket tömörítő egyesületeknek lehetőségük nyíljon a bővítési folyamattal kapcsolatos véleményük nyilvános kifejezésére és kicserélésére;

8. elismeri mindazt a jelentőséget, gazdagságot és értéket, amit a Nyugat-Balkán – annak egyes államai és népei – az Európai Unió egészének nyújtanak majd;

9. ennek fényében támogat minden olyan erőfeszítést, amely a meghatározott kritériumok szigorú betartása mellett történő felzárkóztatási és csatlakozási folyamatok végrehajtására, illetve – a közös politikákra gyakorolt lehetséges hatásokra is tekintettel – a kritériumok minél átláthatóbb meghatározására irányul, hogy széles körű politikai párbeszédre legyen lehetőség a jövőbeni bővítésekről. Csak erre építve lehet elérni, hogy a nyilvánosság a szükséges elfogadó hozzáállást tanúsítsa. Az RB – csakúgy mint tagjai – aktívan és abban a tudatban vesz majd részt ebben a párbeszédben, hogy éppen a nyugat-balkáni államok jövője tekinthető a közös európai elképzelés egyik próbakövének;

10. A régiókban minden érintettet arra szólít fel, hogy tevékenyen és építő módon vegyen részt a közös jövőkép kialakítását jelenleg még akadályozó vitás kérdések megoldásában; az egész régióra gyakorolt hatása miatt különösen fontos közülük Koszovó kérdése;

11. az uniós csatlakozásig terjedő időszakban olyan intézkedések mellett érvel, amelyek – a csatlakozás lehetőségének feltétlen fenntartása mellett – alkalmasak arra, hogy egyfelől hozzájáruljanak a szóban forgó nyugat-balkáni államok konstruktív fejlődési esélyeinek tartós támogatásához, másfelől hogy gyakorlati lépésekkel előremozdítsák az EU-hoz való felzárkózást;

12. ebben az összefüggésben megérti, hogy a nyugat-balkáni államok nagy jelentőséget tulajdonítanak a vízumkönnyítések lehetőségének (*visa free movement*), és igen határozottan támogatja a közvetlen kapcsolatok (*people-to-people contacts*) ösztönzését azáltal is, hogy a szóban forgó régióból származó diákok és fiatal munkavállalók részére több ösztöndíj álljon rendelkezésre;

13. támogatja az EU-tagállamok helyi és regionális önkormányzataival folytatandó határokon átnyúló és régiók közötti együttműködésre irányuló intézkedéseket, valamint a nyugat-balkáni régió államai közötti együttműködési kezdeményezéseket, amelyeknek minél több politikaterületre ki kellene terjedniük;

14. rámutat, hogy míg az olyan reformok terén, mint a kereskedelem liberalizálása, a privatizáció, a jogalkotási reform és a külföldi befektetések támogatása, már létezik együttműködés az EU és a nyugat-balkáni államok között, a regionális és helyi szintű együttműködés egyértelmű kerete még hiányzik. A Régiók Bizottsága által 2006 februárjában létrehozott „Nyugat-Balkán” munkacsoport feladata, hogy gondoskodjon erről a keretről, amely a nyugat-balkáni regionális és helyi szintű társadalmi és gazdasági fejlődésnek előkelőbb helyet hivatott biztosítani az EU politikai napirendjén;

15. emlékeztet arra, hogy a bővítési folyamat nemzeti, regionális és helyi szintű nyomon követése komoly kihívást jelent, mivel igen fontos az Európai Unió jövője szempontjából, és mert a nyugat-balkáni térség stabilizációjára van szükség. A Régiók Bizottsága ezért tartotta fontosnak egy politikai fórum létrehozását a szóban forgó folyamat előmozdítására, ösztönözve a párbeszédet az összes érintettel politikai álláspontjuk meghatározása érdekében;

16. hangsúlyozza, hogy az RB a szóban forgó munkacsoport révén támogatni igyekszik a nyugat-balkáni államok helyi és regionális szintű politikai képviselőivel folytatott állandó párbeszédet, egyben ösztönzi és támogatja a bővítési folyamattal kapcsolatos információs és kommunikációs kampányok szervezését az EU és a Nyugat-Balkán helyi önkormányzataiban és régióiban;

Albánia

17. felhívja a figyelmet arra, hogy továbbra is jelentős erőfeszítésekre van szükség a decentralizált struktúrák és ezzel a helyi demokrácia fejlesztéséhez szükséges feltételek megerősítéséhez. A közigazgatás átszervezése és korszerűsítése nem a regionális és helyi igazgatási kapacitás leépítéséhez, hanem annak megerősítéséhez kell, hogy vezessen;

18. üdvözlözi a kisebbségek védelmének területén elért eredményeket, ugyanakkor aggodalommal tölti el, hogy túlságosan kis mértékben használják fel az emberkereskedelem felszámolására rendelkezésre álló forrásokat. Főként a társadalom legsérültebb tagjai, például a roma gyermekek esetében van szükség gyors javulásra. Utal arra, hogy éppen ezen a területen milyen fontos szerep jut a helyi és regionális szinten felelős szereplőknek a jogi keretfeltételek megvalósításában;

19. a települések finanszírozásáról szóló jelenlegi jogszabálytervezet fényében üdvözlözi azokat az intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a helyi és regionális szintű pénzügyi ellátottságának javításához, és bővítik hatáskörüket a helyi és regionális szintű beruházások támogatásában;

20. üdvözlözi a közigazgatásban tapasztalható előrelépéseket, különösen – az eddig kevésbé átlátható – közbeszerzési eljárások terén (erről is készült egy új jogszabálytervezet, amelyet jelenleg a Parlament vitat meg). Az RB javasolja, hogy a szabályozások

további kidolgozásába nagyobb mértékben vonják be a helyi és regionális szintet;

21. üdvözlözi a gazdasági helyzet érzékelhető javulását, és további erőfeszítéseket vár el a 2006-ban aláírt stabilizációs és társulási megállapodásban foglalt kötelezettségek teljesítése érdekében;

22. figyelembe véve a 2007. február 18-án tartott helyhatósági választások eredményeit és utalva az EBESZ megfigyelő missziójának következtetéseire, felhívja a figyelmet, hogy a jövőben jobban kell ügyelni arra, hogy a választások a nemzeti közti normáknak megfelelően folyjanak;

23. üdvözlözi az előrelépéseket a korrupció elleni küzdelem és az emberi jogok védelme terén, és további erőfeszítéseket vár el a helyzet javítása érdekében;

Bosznia és Hercegovina

24. megjegyzi, hogy alkotmányreformokra, valamint az EU-val kötött stabilizációs és társulási megállapodásban foglalt kötelezettségek teljesítésére van szükség, aminek révén a csatlakozási folyamat is nagyobb lendületet kaphat az elkövetkező hónapokban;

25. minden olyan intézkedést támogat, amely hozzájárulhat Bosznia és Hercegovina stabilizációjának sikeréhez, és különleges jelentőséget tulajdonít a helyi demokrácia megerősítésének mindkét entitásban. A helyi politikai viszonyok ezzel összefüggő javulása valószínűleg nem kis mértékben hozzájárulna az általános helyzet stabilizálódásához;

26. üdvözlözi az előrelépéseket a korrupció elleni küzdelemben, és az emberi és kisebbségi jogok vonatkozásában az eddig tett erőfeszítések fokozása mellett száll síkra. Ehhez jelentős mértékben hozzájárulhat a helyi demokrácia elevensége és a civil társadalom megerősítése;

27. határozottan a hágai nemzetközi büntetőtörvényszékkel folytatandó intenzív együttműködés mellett foglal állást;

28. minden olyan intézkedést támogat, amely hozzájárulhat egy valódi belső piac létrehozásához az országon belül, és meggyőződése, hogy ehhez jelentős hozzájárulást jelenthetnek a helyi szinten kibontakoztatott tevékenységek;

29. ezért ennek okán is a helyi szintű intézményi és pénzügyi megerősítése mellett száll síkra, amelynek egy hatékony közigazgatás kiépülésével kell együtt járnia;

30. amellet száll síkra, hogy mindkét entitás őszinte erőfeszítéseket tegyen a konstruktív együttműködés érdekében, és üdvözlözi a civil testületek és a nonprofit szervezetek az új helyi önkormányzati fejlesztési stratégiával kapcsolatos munkájának eredményeit;

Montenegró

31. elismeri azokat az erőfeszítéseket, amelyeket az ország a függetlenné válás után az állami struktúrák kiépítése érdekében tett, és üdvözli a már elért eredményeket ezen az úton;

32. különösen üdvözli a helyi önkormányzatok reformjának végrehajtását. A reform egy sor jogalkotási kezdeményezéssel indult, melyek célja a helyi közigazgatási egységek erősítése volt a jobb önkormányzásra irányuló munkaprogramnak megfelelően;

33. üdvözli továbbá, hogy a kormány egy koordináló hatóság felállítását tervezi a decentralizálási folyamat megfigyelésére, mely hatóság feladata kiterjed a kompetenciák és azok pénzügyi alapjainak pontosabb meghatározására is;

34. végül üdvözli a köztisztviselők új etikai kódexét is, amely a helyi közigazgatási egységek foglalkoztatottjaira is érvényes. A kódex hozzá fog járulni ahhoz, hogy a közigazgatási reform keretében tovább csökkenjenek a még létező hiányosságok – például a korrupció elleni küzdelem terén;

35. elismeri az előrelépéseket a korrupció elleni küzdelem terén, és üdvözli a hágai nemzetközi büntetőtörvényszékkel folytatott együttműködést.

36. megerősített intézkedések mellett száll síkra a kisebbségi jogok védelme érdekében. Különösen a romák és a menekültök helyzete kíván kiemelt figyelmet;

Szerbia

37. utal a Nyugat-Balkánról szóló, 2006. októberi véleményére, amely szerint az Európai Unió szívesen fogadja tagjai közé mindezeket az államokat, és megerősíti folyamatos elkötelezettségét a szerb helyi és regionális önkormányzatok mellett;

38. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a szerb parlament elvetette Martti Ahtisaari ENSZ-közvetítő tervezetét Koszovó jövőbeli státuszáról és reméli, hogy a megbeszélések későbbi szakaszában építő megoldás születik, amely az összes részt vevő fél számára elfogadható; felszólítja Belgrádot, hogy tevékenyen és építő módon vegyen részt a Koszovó-kérdés megoldására irányuló konzultációkban;

39. üdvözli a közigazgatás kiépítésében és hatékonyabbá tételében elért eredményeket, ugyanakkor a szubszidiaritás elvének

értelmében hasonló erőfeszítésekre szólít fel a decentralizált és helyi közigazgatási struktúrák kiépítése érdekében is;

40. ajánlja, hogy az Európai Bizottság a közigazgatás kiépítésére irányuló segítségnyújtás során kiemelten vegye figyelembe a helyi közigazgatási kapacitást, különösen annak érdekében, hogy előmozdítsa a törvények végrehajtását és javítsa a központi és helyi közigazgatás közötti kommunikációt és együttműködést;

41. amellet foglal állást, hogy Szerbia minél előbb ratifikálja a helyi önkormányzásra vonatkozó európai egyezményt;

42. üdvözli az előrelépéseket a korrupció elleni küzdelemben, és ezen a téren további erőfeszítések mellett foglal állást;

43. a hágai nemzetközi büntetőtörvényszékkel folytatott fenntartás nélküli együttműködés mellett foglal állást;

44. üdvözli a vízumkönnyítésekről és a visszafogadásról szóló tárgyalásokon tett egyértelmű előrelépéseket;

Koszovó

45. üdvözli Martti Ahtisaari, az ENSZ különmegbízottja erőfeszítéseit Koszovó jövőbeli státusának meghatározása érdekében és kiemeli, hogy a státus kérdésében belátható időn belül elfogadható megoldást kell találni, amely Koszovó egész lakosságának biztosítja jogait;

46. felszólítja Prištinát, hogy tevékenyen és építő módon vegyen részt a Koszovó-kérdés megoldására irányuló konzultációkban;

47. üdvözli az előrelépéseket a korrupció elleni küzdelemben, elismeri az eddigi erőfeszítéseket az emberi jogok és a kisebbségvédelem vonatkozásában, és további erőfeszítések mellett száll síkra ezen a téren;

48. üdvözli, hogy a koszovói hatóságok keretprogramot dolgoztak ki a helyi közigazgatás reformjára azzal a céllal, hogy a községekben javuljanak a biztonsági és életkörülmények;

49. hangsúlyozza, hogy helyi szinten az elért eredmények ellenére még nincs elegendő igazgatási kapacitás. Ez érvényes mind az adminisztratív, mind pedig a stratégiai-tervezési területre.

Kelt Brüsszelben, 2007. június 6-án.

a Régiók Bizottsága

elnöke

Michel DELEBARRE

II. Eljárás

Cím:	A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – Bővítési stratégia és a főbb kihívások 2006–2007 – Mellékletben külön jelentés az EU új tagok felvételére irányuló képességéről
Hivatkozás:	COM(2006) 649 final
Jogalap:	EKSz. 265. cikk első bekezdés
Eljárási Szabályzat:	
Európai bizottsági felkérés kelte:	2006. november 8.
Elnökségi határozat:	2006. április 25.
Illetékes szakbizottság:	„Külkapcsolatok és decentralizált együttműködés” (RELEX) szakbizottság
Előadó:	Wolfgang Gibowski (DE/EPP), államtitkár, Alsó-Szászország szövetségi képviselője
Elemző feljegyzés:	2006. december 7.
Szakbizottsági vita:	2007. január 25.
Szakbizottsági elfogadás kelte:	2007. március 29.
Szakbizottsági szavazás eredménye:	szavazattöbbséggel elfogadva
Plenáris ülésen történt elfogadás kelte:	2007. június 6.
Korábbi RB-vélemény:	CdR 115/2006 fin (*) – vélemény a következő bizottsági közlemény tárgyában: „A nyugat-balkáni országok az Európába vezető úton: a stabilitás megszilárdítása és a jólét megteremtése” (COM(2006) 27 final), előadó: Franz Schausberger (AT/EPP) , elfogadva az RB 2006. június 14-i plenáris ülésén.

(*) HL C 51., 2007.3.6., 16. o.